

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

De Nationale ombudsman
de heer mr. R.F.B. van Zutphen
Postbus 93122
2509 AC DEN HAAG

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Juridische en
Operationele
Aangelegenheden
Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj

Datum 28 augustus 2017
Onderwerp Klacht van de heer Van Laarhoven

Ons kenmerk
2120516

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Geachte heer Van Zutphen,

Op 19 juli 2017 ontving ik uw brief van 18 juli 2017 waarin u aangeeft het onderzoek naar de klacht van de heer Van Laarhoven te beëindigen wegens het komen te ontbreken van de bevoegdheid dit voort te zetten. Om de exacte datum van de beëindiging van het onderzoek te kunnen bepalen, vraagt u mij aan te geven op welke datum precies de strafzaak tegen de heer Van Laarhoven aanhangig is gemaakt. Tevens vraagt u mij om aan te geven wat mij en de Nationale Politie en het Openbaar Ministerie ervan heeft weerhouden om medewerking te verlenen aan uw onderzoek naar de klacht van de heer Van Laarhoven. In antwoord op uw vragen bericht ik u als volgt.

Ik stel allereerst vast dat u -net als ik- ervan uitgaat dat vragen over de manier waarop in het kader van het rechtshulpverzoek door Nederlandse autoriteiten informatie is gedeeld met Thaise autoriteiten onderwerp van de strafrechtelijke procedure zal zijn. Het rechtshulpverzoek en de communicatie daarover binnen Nederland en tussen de Nederlandse en de Thaise autoriteiten bevat veel vertrouwelijke en gevoelige informatie uit het strafrechtelijk onderzoek tegen de heer Van Laarhoven. Bij het delen van informatie over de manier waarop in het kader van het rechtshulpverzoek door de Nederlandse autoriteiten informatie is gedeeld met de Thaise autoriteiten, zou onlosmakelijk ook deze vertrouwelijke en gevoelige informatie uit het strafrechtelijk onderzoek met u worden gedeeld.

Ik constateer daarnaast dat er tussen ons een verschil van inzicht bestaat over de samenloop van een klachtprocedure bij de (Nationale) ombudsman en een strafrechtelijk onderzoek. U stelt zich op het standpunt dat ik mij kan beroepen op artikel 9:22 Awb op het moment dat de strafzaak aanhangig is gemaakt door het uitbrengen van de dagvaarding (art 258 lid 1 Sv). Ik merk daarover op dat dat moment enige tijd kan liggen nadat een strafrechtelijk onderzoek is gestart. Daarmee wordt, uw redenering volgend, de mogelijkheid gecreëerd dat elke verdachte tot het moment van art 258 Sv, de kans heeft via een klachtprocedure de stukken in te zien van of informatie te krijgen over zijn zaak. In het uiterste geval zou er al een oordeel van de (Nationale) ombudsman over de inzet van een opsporingsmiddel of opsporingsmethode kunnen liggen nog voordat de strafrechter zich daarover heeft kunnen uitspreken. Ik acht dat onwenselijk.

Het voorkomen dat een strafrechtelijk onderzoek wordt doorkruist door de klachtbehandeling van de (Nationale) ombudsman is naar mijn mening materieel het belang dat met artikel 9:22 Awb wordt beschermd. Ik wijs er in dit verband op dat in de Memorie van Toelichting bij de Wet extern klachtrecht (TK 2002-2003, 28747, nr. 3) in het artikelsgewijze commentaar op (het toen voorgestelde) artikel 9:22 Awb wordt gesproken over strafrechtelijke procedure. De wet lijkt hier dus ruimte te bieden voor een ruimere interpretatie dan uw strikte uitleg naar de letter van de wet, die -zoals ik hiervoor aangaf- in de praktijk zal leiden tot onwerkbaar situaties. Ik ga graag in op uw aanbod om met name op dit punt nader met u het gesprek aan te gaan.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Juridische en
Operationele
Aangelegenheden

Datum
28 augustus 2017

Ons kenmerk
2120516

Wat betreft de medewerking door mijn ambtenaren aan uw onderzoek merk ik het volgende op. Op 7 september vorig jaar hebt u met een brief een verkennend onderzoek in deze kwestie aangekondigd. Hoewel de wet een dergelijk verkennend onderzoek niet kent, weet ik dat er tussen uw bureau en het Openbaar Ministerie, met name met het Parket-Generaal, op dit punt een werkwijze is ontstaan die er op neer komt dat geregeld contact is als u in een zaak overweegt een onderzoek te openen. Dan is er de afspraak dat medewerkers van uw bureau stukken komen inzien op basis waarvan een betere inschatting kan worden gemaakt van de zaak dan op basis van de klacht van de verzoeker alleen. In die zin vat ik een verkennend onderzoek dan ook op. Belangrijk verschil in onderhavige zaak is dat u in de klachtbehandeling van deze zaak het verkennende onderzoek bij brief hebt aangekondigd. Er is zelfs publiciteit voor gevraagd. Ik ben dan ook eerder geneigd om aan te nemen dat uw onderzoek feitelijk al is gestart op 7 september 2016.

In het najaar van 2016 hebt u met de toenmalig voorzitter van het College van procureurs-generaal gesproken over het onderzoek. De voorzitter wees u toen op de interpretatie van artikel 9:22 Awb. In dat artikel is, kort gezegd, bepaald dat de (Nationale) ombudsman niet bevoegd is als de zaak waarover een klacht handelt, aanhangig is bij de strafrechter of de civiele rechter. Na genoemd gesprek met de voorzitter van het College heeft een gesprek plaats gevonden tussen medewerkers van uw bureau en de officier van justitie die de strafzaak tegen de heer Van Laarhoven (en medeverdachten) onder zijn hoede heeft. Dat gesprek vond eind januari van dit jaar plaats. In het gesprek is uitgebreid stilgestaan bij het strafrechtelijk onderzoek, het rechtshulpverzoek aan de Thaise autoriteiten, de brief van de politie-liaison aan de Thaise autoriteiten en de stand van zaken van het strafrechtelijk onderzoek op dat moment. De relatie tussen de strafzaak, het (civiele) voorlopig getuigenverhoor, de petitie 'Justice for Johan' en daarop volgend de aandacht vanuit de Tweede Kamer voor de zaak, en uw verkennende onderzoek kwamen daarin aan bod. Daarbij kregen uw medewerkers ook inzage in de uitspraken van de rechter in kort geding die in twee instanties heeft geoordeeld dat de gang van zaken met betrekking tot het rechtshulpverzoek niet onrechtmatig is, gelet op onder andere het belang van het Nederlandse strafrechtelijk onderzoek. De zaaksofficier van justitie meldde toen voorts dat een regiezitting gepland stond voor het begin van juli van dit jaar. Die regiezitting werd uiteindelijk op verzoek van de rechtbank verplaatst naar de bij u bekende data in september. Daarmee was op dat moment evident dat een dagvaarding zou worden uitgebracht en uw onderzoek het strafrechtelijk onderzoek zou doorkruisen.

Voorts hebben twee van uw onderzoekers op 13 maart jl. gesproken met het hoofd en het plaatsvervangend hoofd van de afdeling AIRS van mijn departement. Op 13 april jl. hebt u telefonisch contact gehad met de Directeur-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving van het Ministerie van Veiligheid en Justitie.

In beide gesprekken is ingegaan op de rol van de Minister inzake rechtshulpverzoeken en is toegelicht dat rechtshulpverzoeken volledig ten dienste staan van een strafzaak. Gelet op de uitgebreide gesprekken die hebben plaatsgevonden tussen medewerkers van uw bureau en medewerkers van het Openbaar Ministerie en mijn departement, kan ik u niet volgen in uw kritiek dat geen medewerking aan uw onderzoek is verleend.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Juridische en
Operationele
Aangelegenheden

Tot slot uw vraag op welke datum de dagvaarding is uitgegaan. De dagvaarding is uitgegaan op 21 juni 2017, in afschrift aan de advocaten van Van Laarhoven. zij dienden ook al bezwaar tegen de dagvaarding in.

Datum
28 augustus 2017

Ons kenmerk
2120516

Met vriendelijke groet,
De minister van Veiligheid en Justitie,
namens deze,

S. Riedstra
Secretaris-Generaal

